

М.: Изд-во МГУ, 1987. – 184с.

4. Бахарев В.В. Экологическая культура как фактор устойчивого развития социума. / В.В. Бахарев. Ульяновск, 1994. – 447с.

5. Бейдина Т.Е. Социальная безопасность (региональные аспекты) Текст монография / Т.Е. Бейдина, В.И. Лыков, М.Ю. Швецов. – М., 2001. 229 с.

6. Мягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства. / О.П. Мягченко. – 2010. – 384с.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗПЕЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У ГУРТКУ З УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ВИШИВКИ

*Волошина І.О.
м. Полтава*

***Анотація.** У статті аналізуються особливості створення та організації безпечної діяльності учнів на гуртку. Розглядається комплекс заходів, яких необхідно вжити з метою забезпечення комфортних та безпечних умов для самореалізації і розвитку учнів у гуртку з української народної вишивки.*

***Ключові слова:** гурток, безпека життєдіяльності, інструктаж.*

Дотримання вимог безпеки життєдіяльності учасників освітнього виховного процесу є обов'язковим під час будь-якого гурткового заняття. Особливо актуально це на гуртках художньо-естетичного напрямку в закладах позашкільної освіти для дітей різних вікових груп. Особлива увага має відводитися дітям молодшого шкільного віку, які ще не мають достатнього досвіду користування з наряддями праці, вони лише починають системно ознайомлюватися й вивчати правила безпеки життєдіяльності, зокрема правила безпечної поведінки з матеріалами та відповідними інструментами. Окрім того, на гурткових заняттях учні не лише вивчають теоретичний матеріал, а й виконують, здебільшого, практичні роботи, користуються різними інструментами та матеріалами, неправильне поводження з якими може стати причиною травмування та зашкодження їхньому здоров'ю. Тому дуже важливою інформацією педагогів щодо дотримання правил безпеки, навчання цього учнів під час занять.

Багато вчених з давніх часів вивчали умови праці та безпеки людини. У своїх дослідженнях умови праці розглядали Арістотель, Гіпократ, Агрікола (до н.е.). Значний внесок у розвиток теорії безпеки внесли видатні вчені: З. Л. Калужької, Л. Гураш, О. Лози, які визначили умови організації навчання дітей особистої безпеки та зміст роботи з формування активної позиції щодо власного життя і здоров'я. Проблема формування у дітей навичок здорового та безпечного способу життя є предметом досліджень Н. Авдєєвої, Н. Бібік, О. Ващенко, Г. Дудчак, С. Кондратюк, І. Калиниченко, Н. Коваль [3].

Метою статті є визначення сучасних підходів до організації безпечної діяльності учнів у гуртку з української народної вишивки.

Загально відомо, що дитинство – це унікальний період у житті людини, саме в цей час формується здоров'я, відбувається становлення особистості. Досвід дитинства багато в чому визначає доросле життя людини. На початку шляху поряд із дітьми перебувають учителі та батьки. Завдяки їхній любові й турботі, емоційній близькості й підтримці, дитина росте й розвивається, тому знайомити їх із проблемами соціальної дійсності потрібно починати ще з молодшого дошкільного віку як у вихованні вдома, так і у навчальних закладах [2].

Трудове навчання в майстернях навчальних закладів проводиться відповідно до чинних навчальних програм, затверджених міністерством освіти та науки України.

Крім уроків трудового навчання, у таких майстернях можна проводити позакласну роботу: заняття гуртків, позакласну роботу з трудового навчання тощо. Вивчення правил і вимог безпечної поведінки проводять теоретично й практично з наочно-навчальними матеріалами (таблиці, плакати, схеми, пробні матеріали тощо). Види інструктажів які проводяться за навчальний рік у гуртках:

- вступний інструктаж – проводиться на початку занять один раз на рік з усіма учнями (при зарахуванні учня до заняття, у разі переходу учня з одного закладу освіти до іншого);

- первинний інструктаж – проводиться на початку гурткового заняття, перед виконанням кожного завдання, пов'язаного з використанням різних матеріалів, інструментів тощо;

- цільовий інструктаж – проводиться з учнями під час організації масових заходів (екскурсій тощо) [1].

Саме гурткове заняття з вишивки повинно проходити у добре освітленому приміщенні, для зменшення зорової напруги при тонких кропітких видах роботи. Якщо заняття проходить в день, воно має бути попереду, так як в роботі приймають участь обидві руки, а при боковому освітленні від них буде лягати тінь. У зв'язку з цим столи краще розташувати паралельно вікнам.

До самого заняття можна допускати дітей які прослухали інструктаж з охорони праці, про безпечні методи роботи. Під час роботи учнів, керівник гуртка в будь-який момент може звернутися до всіх учнів, то учні мають припинити роботу й уважно вислухати зауваження, інструктаж.

До початку заняття діти мають ретельно підготувати своє робоче місце, Уважно вислухавши керівника гуртка і одержавши завдання на заняття, перевірити ще раз справність інструментів особистого користування, наявність матеріалів.

Діти роботу розпочинають лише з дозволу керівника, не можна працювати несправним і тупим інструментом, використовувати інструмент лише за призначенням. Під час роботи учень повинен тримати своє робоче місце в належному порядку, а після роботи акуратно прибрати його.

Під час роботи з самою вишивкою, голку потрібно тримати тільки з протягнутою ниткою в гольнику або футлярі, не вколювати голку в свій одяг, не брати голку в рот, не використовувати голку замість булавки [5].

Отже, дотримання та виконання всіх пропонованих вимог щодо безпеки життєдіяльності та охорони праці учасників гурткового заняття дає змогу створити безпечні й сприятливі умови для успішного навчання та збереження здоров'я учнів. Адже правильне дотримання й виконання всіх вимог щодо безпеки життя учнів, зокрема на гуртках з вишивання, – це моральне задоволення.

Список використаної літератури

1. Бедрій Я. І. Безпека життєдіяльності / Я. І. Бедрій – Львів, 2000. – 170 с.
2. Бібік Н. Основи здоров'я в початковій школі : метод. коментар / Н. Бібік, Н. Коваль // Початкова школа. – 2005. – № 10. – С. 42-47.
3. Бокшиц О. М. Безпечні умови праці учнів на уроках трудового навчання/ О.М. Бокшиц [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://ephsheir.phdpu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/8989898989/372/55.pdf?sequence=1>
4. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник / Д.В. Зеркалов // Навч. посіб. – К.: Основа, 2011. – 526 с.
5. Калиниченко І. О. Формування здоров'я школярів в умовах навчально-виховного закладу / І.О. Калиниченко // Довкілля та здоров'я. – К., 2003. – № 3. – С. 17–25.